

P. Krizostom :

Za Kralja smo te izbrali — — —

Za Kralja smo te izbrali
vitezi tvoji mali,
za Kralja naših src — — —

Tvoje krone žar,
tvoježa žezla odsvit
nam je v prsah razlit,
Kristus, naš Kralj!

O le kraljaj,
le vodi nas, le ukazuj!
Pazili bomo na vsak tvoj migljaj,
na vsako tvojo besedo — — —

O le kraljaj,
le vodi nas, le ukazuj!

Za Kralja smo te izbrali
in na kraljevem tvojem dvoru
vitezi tvoji smo postali.

Venceslav:

Janko iz Tesne ulice.

Košček pripovedke.

1. V mestu je žalost.

V mestu je žalost, ki se iz vsega obuja: iz bridke tesnobe dimnatega vzduha, iz temote starinskih zidov in iz bledosti nezadovoljnih obrazov. Vse je ena sama misel s čudovito velikim poletom, ki pa ne more do solnca, niti čez gore ne.

V mestu je vedno jesen. Iz hripavih krikov voznikov in iz zamolklega brnenja strojev odmeva, odseva iz blestečih oken in iz nezagrnenega bogastva palač, vse je jesen brez upanja na pomlad, vse je jesen z nečesa temnega čakajočim obrazom.

V mestu ni srca. Zazveni včasih srebrn smeh na cesti, kot da so zapele vile v gori, pa ko se človek strese iz sanj, je vrisk hripav krik, ki ne ogreje in ne sveti. Ljudje so v mestu čudovito majhni in, dasi hodijo urno, ne pridejo preko ceste in niti koraka pred sabo ne znajo premeriti.

To je vse vedel in poznal tudi Janko. Bil je namreč Janko doma v Tesni ulici, kjer so domovali prosjaki, lačni študenti in najtrudnejši delavci. Ni videl nebes, še tista dlan neba nad ulico je bila vedno meglena od tovarniškega sopenja. Hiše so bile starinske in umazane in tesnobno visoke in ponekod so zevale rane v zidovju. Kadar je stopil človek v Tesno ulico, je vedno sklonil glavo, morda od hude misli, morda od žalosti, nihče ni tega vedel.

Janko je bil brez matere in očeta in je stanoval pri mačehi, jezni resulji, ki so ji švigali ognji iz oči kot čarovnici v pravljici. Vedno je obkladal Janka z najhujšimi besedami, hotela je, da bi se pobral in odšel neznano kam.

In tiste dni enkrat je Janko sklenil, da res pojde. Premislil je vso resnico in temoto in si je dejal v srcu, da pobegne. Vsak dan je moral beračiti in oddajati denar mačehi. Vselej ga je zbodlo, kadar je mimoidoči glasno povedal:

»Tako mlad, pa že berači!«

Peklo ga je in je hotel konca temu. Slišal je že o življenju daleč zunaj, kjer so zelena polja in modre gore in je zahrepenel po njem...

Ko so prinesli ljudje prve rože na trg in je Janko zavonjal njih dehtenje, se je odločil:

»Pojdem!«

Lepega jutra je mirno odšel in nikomur ni povedal namere. Med črnimi predmestnimi barakami je prišel v ravnino, plamtečo v jutranjem solncu in cvetočo v jasnini rož.

In kakor je bil Janko slaboten in usehel v lice, tisti hip se je vendar vzravnaval, dihnil vase svežost poljskega zraka in veselo zavriskal.

V polju je bila namreč tedaj pomlad.

2. »Polje, kdo bo tebe ljubil?«

Mesto je človeška temota, polje je božji svet, in Janko je stopil tisto uro vanj. Z neba je lila toplota in svetloba in rahlo božala v dno duše. Vse plapolanje zeleneče rasti je mežikalo v trepetajočo pesem, kot da je ravan z biseri posuta.

»Tu je lepo,« je pomislil Janko. »Zajel bi te lepote z roko in bi jo nesel bratom v Tesno ulico. Hudo jim je v mrazu in megli in bi se razveselili.«

Objel je z vedrim pogledom vse polje do gorá, in mu je bilo lahko pri srcu.

Proti poldnevu je začutil trudnost in je začel iskati sence ob cesti. Pod cvetočo jablano pred neko vasjo je ležal v travi berač, raztrgan in razkuštran, pa s tako vedrimi in čistimi očmi, kot da je pravkar zrl v nebesa.

»K njemu sedem,« je pomislil Janko. »Veliko je že prehodil in mi pove, kako in kaj.«

In ne da bi okleval, se je obrnil s ceste proti jablani in se zleknil pod drevesom v travo.

»Stric, saj lahko ležem kraj vas?«

»Kako pa!« je dejal starček in žvečil kos črnega kruha. »Odkod pa si?«

»Iz mesta,« se je zganil Janko. »Iz Tesne ulice.« Čudna tesnoba ga je prevzela, kot da je doma med zidovi, ne pa v solncu pomladnega dneva.

»Iz Tesne ulice,« je počasi dejal berač. »Kam pa pojdeš tako mlad?«

»Ne vem še. Matere nimam in očeta ne, pa bi rad delal in sem šel po svetu. Hudo je doma v Tesni ulici.«

»Mlad si in blagor ti bo.«

»Tukaj je lepo.«

»Pa je še lepše drugod. Tja gor pojdi, poglej!«

Starec se je vzravnaval v čudnem žaru in iztegnil roko proti goram, zelenim in blestečim. »Tam je mladost, vidiš!«

»Tam?« se je zazrl Janko s širokimi očmi v gore.

»Še jaz sem bil gori, pa sem prišel prepozno. Nisem več mlad. Le kdor je od mladega gori, vzdrži. Pa je lepo, čudno lepo. Ne znam povedati.«

»Tam je mladost!« je sanjal Janko in ponavljal misel, ne da bi jo doumel. Berač je molčal, dolgo molčal.

Potem se je hipoma dvignil in dejal:

»Glej, tudi jaz sem doma iz Tesne ulice. Saj morda ne vem več, kje je to. Zdi se mi, da so hiše tam visoke in težke,

a vseeno pojdem še enkrat pogledat. Ti pa pojdi v gore. Ko sem bil jaz mlad, sem ostal v Tesni ulici in sem mislil, da bom sam zgradil doma odrešenje, pa nisem mogel. Berač sem in kar je lepega v mojih spominih, je vse iz planin. Bled si in slaboten, to je tudi dediščina Tesne ulice. V planini postaneš velik in močan.»

Počasi se je dvignil starec in odšel na cesto. Tam se je še obrnil in dejal:

»Kos kruha imam še. V božjem imenu so mi ga dali in je blagoslov na njem. Na, jej, da ne boš lačen in da boš imel srečo.«

Janko je vzel in jedel slastno, kot že dolgo ne. Berač je izginil na ovinku, deček je pa ubral pot proti goram.

Solnce je bilo toplo, nebo jasno in gore jasne, čudovito jasne . . .

3. »Tam dolí so hiše zagorele . . .«

Planina je bila v večerni luči. Pastirji so zganjali drobnico v staje.

»Stoj, Žuzka, saj nisi zvončela,« je miril Veselin črno ovco, ki je preveč hitela naprej.

»Hudo živo je tvoje blago,« se je smejal drugi.

»Kako brne! Teža Bička sem preganjal ves večer, da mi je pot pricvel skozi srajco.«

»V suhoto jih boš spravil.«

»Ne bo slabega. Lahko ostanejo zunaj,« je dejal Veselin in stopil h koči.

»Nocoj bo krompirjeva počešerka,« je dejal starec, ko je stal v rožancih. »Oblice bom skuhal.«

»Prav!« je dejal mladi, obrisal čelo, ki je bilo res potno, in se zagledal čez skale v dolino.

Iz grap je vstajal mrak in legal počasi čez bregove in vrhe, gozdovi so temneli in dolina je bila kot črno jezero, posejano z lučkami, trepetajočimi in umirajočimi. Daleč dolí v obzorju je gorelo morje svetlobe, tam je ležalo mesto. Podnevi so se videli v silni daljavi zvoniki cerkva in tudi belina hiš je cvetela iz meglenosti, pa v noči je bilo vse lepše in lepše.

»Lepo je dolí,« je sanjal Veselin. Naslonil se je na drevo kraj kočé in pomislil na mesto. Bele hiše stoje ob širokih cestah, luči gorijo v oknih in vse je veselo kot zlat nasmeh. Vse poje in svira in vriskanja ni konca ne kraja.

»Tam dolí je lepo,« si je ponovil.

Odnekod je tisti hip zazvenela pesem. Mladostno vedro je lila svojo gorkoto v zarjo gasnočega večera. Pela je:

»V gori zeleni pa rože cveto,
belo in modro in rdeče cveto.
Jože pa hodi po težkih gorah,
rože nabira po strmih skalah.«

Veselin je čudno nezadovoljno stresel z glavo in odgovoril z močnim glasom:

»Hoj, hoj, hoj,
tam doli so hiše zagorele,
tam doli so ceste zacvetele,
hoj, hoj, hoj,
vse od solnca mladega.«

Izza drevja je prignal čredo pastirček Slavo, mlad dečko, še skoraj otrok. S skrivnostnimi očmi je objel okolico in stopil potem k Veselinu. Potegnil ga je za rokav in tiho dejal:

»Jaz sem jo pa videl.«

»Koga?«

»Vilo Zlatico sem videl.«

»Pojdi no! Norčuješ se.«

»Res sem jo videl. Na skali spodaj pri Križu je stala in gledala v dolino. Tako bela in svetla je bila, da me je postalo groza.«

»V dolino je gledala...« je pomislil Veselin in tisoč misli se mu je vzbudilo tisti hip.

Iz kočice je stopil starec Slivoj in Slavo mu je šel koj praviti o Zlatici. Starec je zmajal z glavo in potem dejal tiho:

»Nekdo bo prišel v planino. Vedno, kadar pride kdo, stoji Zlatica na skali pri Križu in ga čaka.«

»Kdo bi prišel?« je ugibal Veselin.

»Prišel bo, prišel,« je kimal starec. Hipoma se je domislil nečesa in vprašal pastirčka:

»Pa si videl, kakšen obraz je imela, ali se je smehljala, ali se držala žalostno?«

»Čudovito svetla in bela je bila. Če se je pa smehljala, ne vem. Nisem toliko pogledal.«

»Mlad človek bo prišel v hribe, mlad človek,« je ponavljal starec in se počasi vračal v kočico.

Mlada sta nekaj časa molčala, nato je začel Slavo polglasno peti o zeleni gori. Veselin je poskusil odgovarjati v pesmi o beli dolini, kjer cveto hiše, pa Slavo ga je pogledal z otroškimi očmi, se ga oklenil okrog vrata in Veselina je zgrabilo nekaj mehkega in oba sta se zlila v pesem:

»V gori zeleni pa rože cveto,
belo in modro in rdeče cveto.«

Ne nadoma sta umolknila in zavriskala iz vse globine, da se je stresel vzduh in se zganilo molčanje hribov...

4. »Tam boš med pastirji...«

Janko je stopal v hrib. Više in više je rastle pot in se vzpenjala med skalovjem in grmovjem. Truden je bil Janko in lačen. Večer je zatemnil pot in stopal je trdo in neokretno, da je odletavalo kamenje na vse strani.

»Huda je pot,« je pomislil Janko žalostno. »Omagam, preden pridem do vrha, prav gotovo omagam.«

Večer se je razmaknil že skoraj v noč, ko je prišel pod planino. Široka pot je nenadoma izginila v ozko stezo, ki je lezla pod visoko skalo na zelenico. V skalo je bila vsekana mala duplina, v katero so nekdanj postavili križ s čudno starim Jezusovim obrazom. Po tem križu so imenovali ves kraj Križ.

Janko je še komaj opazil v temi znamenje in se prekrizal. Ustavil se je in dvignil oči. Na skali je stala bela postava, prečudno svetla kot prikazen.

Prestrašil se je in korak mu je zastal. Pa prikazen je splavala s skale kot bi imela peruti in izpregovorila s čudno srebrnim glasom:

»Janko iz Tesne ulice, ne boj se!«

Janko je za hip osupnil, potem se je umiril in dejal vedro:

»Ne bojim se!«

»Vila Zlatica sem in sem te čakala. Poznam te že od davno, tebe in vse, ki ste iz Tesne ulice. Glej, sedaj, ko si prišel v hribe, ti bom pomagala. Tod pojdi!«

Iztegnila je belo roko in pokazala po stezi med skalami na zeleno planino.

»Tam boš med pastirji. Dobri so in močni. Pozabiš na tesnobo Tesne ulice in na hudo, ki je za tabo, in boš srečen.«

Janku je zagorelo srce v neznanem blaženstvu. Vila je pa nadaljevala:

»Tu imaš piščalko. Piskal boš, da bo vse strmelo in boš v petju srečen. To pa le toliko časa, dokler boš v planini. Ostaneš?«

»Ostanem!« je vzkliknil Janko z jasno besedo, vila je pa tisti trenutek izginila v noč.

Janko si je najprej potegnil z roko preko oči, da bi videl, če ni sanjal. Ko pa je začutil v roki piščalko, se je zavedel in bil ves srečen. Prijel je piščalko in kar samo mu je zapiskalo:

»Oj gora, gora zelena,
visoka skoro do neba,
cveti, cveti vso pomlad . . .«

Pesem je bila čudovito zvoneča in je srebrno pela v večer. Nekje globoko spodaj sredi grap je odmevalo v trepetajočih jekih in se gubilo v temoto.

»Oj gora, gora zelena,
visoka skoro do neba.«

Resnično so gore vzpete do neba in je človek na njih kot na božjih dlaneh . . .

(Bo še.)

V precepu.

Igra za deco v dveh dejanjih.

O s e b e :

Fičafaj,	}	dva potepinčka —
Drpalež,		že precej velika.
Jakec,	}	braiije, sinovi vdove. Jožek še prav majhen.
Mihec,		
Jožek,		
Kmet,		
Poljski čuvaj,	}	dva večja fanta.

I. DEJANJE.

Zelo revna predmestna sobica. Vse križem je po njej razvlečeno in razmetano. Na sredi sobice miza in stoli. V kotu je štedilnik (ali peč), od vogla do vogla je napet motvoz, kjer je obešenega nekaj revnega deškega perila.

1. prizor.

Pri mizi sedijo Jakec, Mihec in Jožek. Na mizi stoji lončena stara skleda. V njej v oblicah krompir. Vsak deček drži svoj krompir v roki. Vsi hlastno jedo.

Jakec (najstarejši): Jožek, jej! Zadnjega psi koljejo.

Jožek (najmlajši): Ne molem tako hitlo. (Sega z levico v skledo še po drugi krompir.)

Mihec (ga krene po roki): Ne boš! Pojej prej tega!

Jakec (vstane, zapovedujoče): Mir! Če ne, vama pokažem... (Žuga s pestjo.)

Mihec: Ti boš mene? Nikoli!

Jakec: Jaz sem za gospodarja.

Mihec (mu pokaže osle): Ti? Ti? Nikoli!

Jakec: Ata je bil Jaka — jaz tudi. Ata je bil velik — jaz tudi, ata me je tepel, jaz bom pa vaju tudi.

Mihec: Ata je umrl, pa še ti daj.

Jožek (med prepirom pobaše krompir in ga stlači v žep. Nato zleze pod mizo in tipa Mihca po trebuhu): Joj, Jaka, kakšen tlebuh ima Mihec! Za deset klompiljev. (Prileze izpod mize.) Jel, da Mihec ne sme več klompiljev jesti, ima že tako velik tlebuh! (Kaže s ponaso.)

Mihec: Ti postržek poglodani, ti. Ali mi boš ti ukazoval? Le čak, sedaj pa bom nalašč še enega. (Seže v skledo.)

Jakec (mu potegne skledo izpred rok): Pusti jih Jožku.

Mihec (zaigrabi skledo): Pusti skledo! (Oba jo držita.)
Jožek: Bom mami povedal. Je šla v tovalno, je rekla, le zatoži ju, če se bosta tepla, ti bom bonbončkov dala.
Mihec: Tiho, poba! (Jakcu): Pusti skledo!
Jakec: Kdo je za gospodarja, če ni mame?
Mihec: Ti že ne.
(Oba držita trdovratno za skledo.)

2. prizor.

Fičafaj (stopi hitro v sobo. Dolgin je umazan, bos in razcapan. Ima nahrbtnik, kakor ga nosijo šolarji za knjige): Hola-faj-fičafaj! Le potegnita! (Skoči k mizi, prime vsakega za roko, potegne, da trči skleda ob mizo in se razkolje. Krompirji se zakotalijo po tleh, Jožek plane za njimi in jih pobira ter devlje za srajco. Jakec in Mihec držita vsak kos skleda v rokah, Fičafaj se bije ob kolena in se smeje): Faj, fičafaj! Hahaha!

Mihec: Le čaj, Fičafaj, sedaj boš pa skledo plačal.

Jakec: Mihec, ti si jo.

Fičafaj: Hahaha! Le plačajta jo! Hahaha!

Mihec: Ti si jo! Vaši mami povem.

Fičafaj: Mami poveš? Ali boš za špeca? Fej! Ali si ti kakšen fant! Nikoli več ne pojdeš z nami na potep, da veš. Špec!

Jakec: Le povej, pa ji jaz tudi povem, kdo je smetano polizal.

Mihec: Ti si pa dinar ukradel, tistega kovanega.

Jakec: Kdo pa je cigarete zanj kadil? Ali ti ni bilo slabo?

Jožek (ki ves čas pridno je krompir): Jaz mami povedal, kdo je skledo »tlusk«.

Jakec (ga prime in posadi na stolček ob štedilniku): Ti pa kar tiho, Jožek!

Fičafaj: Otroci neumni! Dajta sem te črepe. (Jima potegne črepinje iz rok in jih na mizi še bolj stolče, nato ves drobiž pobriše v klobuk.) Tako! Sedaj pa v stranišče s to čerfo. (Plane skozi duri.)

Jožek (zajoka): Fičafaj skledo vzeli! Mama, mama!

Mihec: Molči!

Jakec (se mu pači): Mama, mama.

Fičafaj (se vrne): Sklede ni več. Berač jo je ukradel. Faj-fičafaj! Fanta, ali gresta?

Jakec: V šolo? Seveda.

Fičafaj (sname nahrbtnik in ga sune z nogo, kot bi bil žogo): Šola — fičafaj — saj nisem neumen! Pojdita z nama! (Stopi k njima in zaupno pripoveduje): Vesta, naša in Drpaleževa mama sta šli na kmete jajčka kupovat, ata je v tovarni, midva z Drpaležem pa jo mahneva — faj-fičafaj!

Jakec: Kam pojdeta?

Fičafaj (s poesbnim poudarkom): Rabútat!

Jožek (prileze medtem s stolčka ob ognjišču in posluša): Mama je lekla, da se labutat ne sme.

Jakec: Tiho, Jožek.

Fičafaj (Jožku): Jožek, ti si še hudo neumen. Rabutati se ne sme tako, da bi te kdo videl, veš.

Jožek: Angelček pa vse vidi in zapiše, je lekla mama. Les! (Jožek leze spet nazaj na stolček ob štedilniku.)

Mihec: Kam pa pojdetaj?

Fičafaj: To ve Drpalež, ki pride pome. On ve, je rekel, za orehe, za jabolka in še za druge reči. Faj-fičafaj — ali gresta?

Jakec: Kdaj se vrnemo?

Fičafaj: Kaj vem. Saj je vseeno. Če v temi, še bolje, da nas ne sreča čuvaj Kolajbež.

Mihec: Jakec, ali veš, da je mama velela, da morava še tistole lečo...

Jakec: Saj res, tistile lonček leče morava še izbrati, preden pride iz tovarne. Sicer bo huda. Kaj, če bi jo prej izbrali? Boš pomagaj, Fičafaj?

Fičafaj: Pomažal. Brž dajmo, brž, brž!

Jakec (vsuje lečo iz lončka na mizo. Vsi sedejo krog mize in začno izbirati): Ko je pa tako strašno drobna.

Fičafaj: Ko bi bila vsaj tako debela kot krompir. Ali vidva sta prav za prav hudo zatrkana burkleža. Naša mama je tudi kuhala lečo, seveda izbirati sem jo moral jaz. Pa sem rekel: dosti je tega brskanja in začel me je tako trebuh boleti, če sem le eno samo žlico leče pojedel, da sem se kar zvijal. In konec je bilo brskanja. Nič več je ni skuhala.

Jakec: Fičafaj, ti si kavelj!

3. prizor.

Drpalež (pride v sobo. Pod pazduho ima majhno sekirico, krog vratu vrv): Fičafaj-potečaj, kaj pa delaš?

Fičafaj: Lečo izbiramo, potem pojedemo — — —

Jakec — **Mihec**: Midva tudi!

Drpalež: Vidva? Frkolina! Saj ne znata rabutati.

Fičafaj: Za prežo bosta dobra, če pride čuvaj Kolajbež.

Drpalež: Da vaju bo nakolajbal. Mene je že stokrat lovil, pa me ni ujel. Vaju pa bo takoj zašopatil. Naj vaju le. Mene ne bodo ušesa bolela, ko bo vama uro navijal. (Stopi k mizi.) Kako pa izbirate? Počasneži! To se takole napravi: Tu je leča, tu je smet, tu je leča, tu je smet, tu je leča, tu je smet. (Deli lečo na dva kupčka, manjšega pobriše v pest in strese v štedilnik.) Tako, smeti pa na ogenj.

Jožek (gleda): Lečo si vlgel.

Drpalež: Tiho, smrkolin. (Sname si vrv z vrata.) Viš jo! Če ne boš molčal, te otvezim za vrat in privežem kot telička.

Jožek (tiho joka).

Fičafaj: Čemu ti bo sekira?

- Drpalež:** Mama me je nagnala po butaro drv v log. Pa sem si jo izmislil. Bom že plezal po hrastih in lovil suhe veje, kakopa. Po njivah pa je vse polno fižolovih prekel. Napulim jih, presekam in butara bo nabrana, kot bi mignil.
- Fičafaj:** Faj-fičafaj! Drpalež je kavelj!
- Mihec** (plaho): Ali jih ni ško... škoda, ali ni krasti — —
- Drpalež:** Usekni se, otrok, ko nič ne razumeš.
- Drpalež** (Fičafaju in Jakcu): Potem narabutamo krompirja, jabolka, orehov in si sredi loga zakurimo. Ha, pečen krompir in ocvrta jabolka, prmejš konoplja, to je jedača!
- Jožek:** Bom vse mami povedal.
- Drpalež:** Presneti poba! Na, Jakec, daj mu dinar... (Da Jakcu dinar.)
- Jakec** (stopi k Jožku): Mama je samo rekla, da zatoži, če se bova tepla, drugega nič. Jožek, na, dam ti dinar, če boš lepo tiho. (Mu ponuja dinar.)
- Jožek** (seže urno po njem): Bom tiho.
- Drpalež:** Kako boš povedal mami?
- Jožek:** Bom lekel, Drpalež mi je dal dinal in sem lekel, da ne bom mami povedal, da ste šli labutat.
- Drpalež:** Jožek, ti si kamela.
- Jožek:** Bom lekel, da nisem kamela.
- Drpalež:** Pa si, da veš. Na, jabolko! Ko pride mama iz tovarne in vpraša, kje sta Jakec in Mihec, reci: V šolo sta šla. Ali boš?
- Jožek** (kar ugrizne v jabolko in pokima).
- Jakec:** Kako porečeš?
- Jožek:** Drpalež mi je dal jabolko, pa sem lekel, da bom lekel, v šolo sta šla, pa nista šla, sta šla labutat.
- Fičafaj:** Jožek, ti si tako neumen kot urh v luži. — Povej, kar hočeš.
- Drpalež:** Saj je vseeno. Mar še nista bila nikoli tepena?
- Jakec:** Večkrat kot sita.
- Drpalež:** No, torej. Mahnimo jo!
- Fičafaj:** Faj-fičafaj — nad orehe! (Vsi burno odhajajo.)
- Jakec** (stopi še k Jožku): Le tiho bodi in jej. Prinesemo ti pečenega krompirja in jabolka in orehov. Mmm! Dobrih! Samo da mami ne poveš. Boš?
- Jožek:** Bom.
- Jakec** (odhaja).
- Jožek** (jé z eno roko jabolko, z drugo krompir. Ima polna usta in tak govori): Povedal mami, da so šli labutat — — — pa jih bo angelček vse zapisal — — —

Zastor.

Na delo!

Kadar mati doma pokličejo družino: »Ala! Kósit!« jo vsi radi poslušajo; ta klic jim zaigra v ušesih kakor pesem rajske ptičice. Če pa oče pravijo: »Na delo!« se pa morda le ta ali oni zveseli, drugi pa pravijo: »Oh, škoda!« Pa ta škoda vendar ni tako velika, saj če ne bomo slušali očeta, ki nas vabijo na delo, tudi ne bo zaslužka in mati ne bodo mogli vabiti h kosilu. Če torej hočemo slišati veseli klic, moramo tudi slušati resni poziv, kajti brez dela ni jela!

Zato pa, drage Gojenke in Mladenke, ljubi Orlič in Mladci (naj vas enkrat pokličem od drugega konca, da ne bo zamere!), zato pa hoče tudi »Orlič« letos večkrat ponavljati tisti klic, ki morda nekaterim ni preveč všeč, pa je vendar tako zelo potreben za vse naše življenje, namreč klic: Na delo! Zakaj pa? Poslušajte, če vam bodo morda sledeči »delavci« všeč!

1. **Gojenka Metka** pride k svojemu katehetu. Bila je nedelja. Povestno knjigo bi rada. Tudi druge deklice včasih katero dobijo. Potem jo preberejo in vrnejo. Katehet ji da knjigo, pa še reče: »Metka, povej še drugim deklicam in pridite v ponedeljek k meni! Knjige boste previjale v nove ovitke.« »Bom!« Katehet pa jih čaka v ponedeljek, čaka jih v torek, čaka jih ves teden. Pa čaka jih še danes in jih ni! Knjige imajo še raztrgane ovitke. Deklice se še igrajo in skačejo. Še se s knjigami zabavajo. Delati pa nočejo. Če bi jih katehet povabil na sladoleđ, bi rekle: Takoj! in bi prišle, ker jih je poklical na delo, so rekle: nimam časa! Metka je tudi rekla: Bom! pa ni prišla. Oj ti nesrečni »bom«!

2. **Mladenka Urška** je poskušala s šolo, pa so ji bile učiteljice preveč sitne. Potem je šla šivat, pa ni mogla nič »na promenado«. Mati jo je dala v trgovino, pa je ves dan priklenjen biti »tako pusto«. Šla se je učiti za frizerko; saj veste: Frizerka je dama, ki striže »bubi frizure«, ali pa jih »ondolira« ali pa »prena«, povrh ti pa še lepo opili in zgladi nohte (manikira), gladko ti obrije vrat in nazadnje te še napudra in parfumira ali morda celo našminka — vse to je menda jako potrebno, če hočeš biti nobel in zala. No, dobro, Urška hoče biti frizerka. Učiteljica sreča svojo bivšo učenko Urško in jo vpraša: »No, Urška, kaj pa ti zdaj delaš?« »Nič. Bila sem pri frizerju, pa ne grem več. Veste, kaj je hotel od mene?« »Kaj?« »Da naj lase pometam!« »Zakaj pa ne? Nekdo jih mora in zakaj ne bi tega vajenka storila? Saj delo je vsako častno!« »Kaj!? Jaz naj tuje kuštre pometam?! Zdaj pa še vi z njim držite. Klanjam se.« Urška jo je odkurila kakor avto. Misli, da je delati sramotno.

3. **Orlič Mihec** pa nima več očeta. Mati pa je predobra in se ji otrok smili, če mora delati. Zato si čevlje snaži sama in še Mihčeve. (Fuj, Miha, da te ni sram, ko to pustiš!) Mati dela na njivi in se poti na žgočem solncu, Mihec se pa koplje ves ljubi božji dan, prav kakor

žaba. Vse počitnice ima časa na cente, pa mislite, da je enkrat stopil v cerkev k litanijam ob sobotah?! In stanuje čisto blizu cerkve! O Miha, Miha!

4. **Mladec Jakec** je študent. Ob sklepu šolskega leta mu je profesor matematike (računstva) rekel: »Ker se za matematiko tako hudo zanimaš, jo pa še o počitnicah ponavljaj in mi jo boš v jeseni še enkrat vso povedal!« Mi pravimo po domače, da je Jakec v matematiki »lopnil«, ker je premalo študiral. No, pa tudi o počitnicah ni študiral, češ, bo že kako. Drugod ga je bilo pa povsod polno: S svojim kolesom je nadzoroval vse ceste daleč okoli Ljubljane; enkrat se je celo pripeljal domov z razbitimi in krvavimi koleni in komolci, pa nos se mu je zredil. Po cesti je ljudi nadlegoval s tem, da jim je brez potrebe »talambal« z zvoncem prav za hrbotom, da so prestrašeni kar odskakovali. Jeseni je delal iz matematike izpit in jo je temeljito polomil ter telebnil na vse štiri v lanski razred nazaj.

Malo hudi ste name, da same slabe reči pripovedujem. Saj moram, če je pa res in to tako hudo boli vaše starše in vzgojitelje, mojstre in prijatelje in vašo organizacijo nič manj! Pa zakaj jih boli: Zato, ker vidijo, da taki tiči in take tičice, ki delati nočejo, nikoli dobri in srečni ljudje ne bodo! Zato pa vsi, ki bi radi kdaj srečni bili, tudi radi delajte! Delajte dušno in telesno, doma in v šoli! Saj morda veste, kaj pravi Bog: »Šest dni delaj in opravljaj svoje posle!« (2. Mojzesova knjiga, 20, 9) in kako je sv. Pavel na lenuhe hud: »Naročil sem vam, da kdor noče delati, naj tudi ne je!« (2. Tesaloničanom, 3, 10.) Na delo tedaj!

R. Trnovčan:

Zakladi.

*V lesovih tam daleč nekje pod gorami
v skalah srebrni in zlati zakladi cveto,
pri njih volkodlak skrit v nevidni je jami,
čaka in straži bogastvo s čuječo roko.*

*Kmet Luka pobratil se je z volkodlakom
in volkodlak mu nasul je tri škafe zlata,
(ker bil namreč Luka neznansko je lakom,)
toda, kako barantala sta, sam Bog naj zna.*

*Še jaz bi za zlate zaklade poprosil,
morda bi z njimi pregnal od nas vso žalost blede —
pa kaj bi na dušo nemir in škrt nosil,
da le mladost imam, solnce in toplo besedo.*



Nesrečna peč.

Prevedel br. Tone.

To se je zgodilo v soboto lepega septembrskega dne. Kazalec na uri v bližnjem cerkvenem zvoniku je govoril, da je ura točno pet minut čez štiri, ko je gospod učitelj Stroglič stopil iz šole in za seboj zaklenil šolsko sobo, kjer so ostali štirje učenci - razposajenci, da odsedijo svojo kazen. Zaprti bodo do petih, potem pa jih bo šolski sluga spustil domov.

»Zalostno!« zdihuje eden. — »Jojmene!« tarna drugi.

Pa zakaj vse to? Kaj so zagrešili? — No zgodilo se je tole: Janezek se je pritihotapil opoldne do kokoši starega sluga in jim v pičo vlil žganja. Slišal je namreč sinoči, kako je čevljar pri »Zelenem vrču« govoril, da se tudi kokoši lahko upijanjajo, pa je hotel poskusiti, če je to res.

In zgodilo se je tako! Kokoši so se zibale, se opotekale, poskakovale in se vrtile, da si moral od smeha počiti! Polovica šole se je zbrala okoli kurjega dvorišča, da se nagleda teh kurjih komedij.

Sluga jo v pravični jezi mahne do gospoda učitelja in zatoži štiri učence, ki so vedno skupaj tičali. Tudi danes so postajali ob kurjem dvorišču in enega od njih je videl, kako je šel noter. Čisto gotovo je le-ta zločin zagrešil.

Gospod učitelj je hotel izvedeti, kateri izmed njih bi bil to storil, toda složni bratci so bili nedolžni kakor Lahov koš in niso hoteli krivca izdati.

»No dobro, boste pa vsi štirje eno uro zaprti in v tem času boste lahko premislili, da se živali ne smejo mučiti.«

»No, to je pa že preneumno,« pravi Janezek, »da moramo zavoljo teh kokoši izgubiti celo uro.«

»Za premišljevanje nam vendar ni treba cele ure,« doda Tomažek.

»Kaj je pa vendar to kuram škodilo? Saj so se obenem same razveseljevale,« doda Tonček.

»Joj, kako lepo so plesale! Prav od srca sem se nasmejaj,« pristavi Mihec.

»Meni kar noče iti v glavo, da bi bilo precej mučenje živali, če se z njimi malo pošališ ali poigraš,« reče Tomažek. »Ujameš muho, v klop izdolbeš luknjo, deneš muho noter in odprtino zalepiš s staro

znamko pa hitro napraviš v papir z iglo luknjice in glej, že vpijejo, da je muha mučenka! Če imaš kakšnega kuža rad, ga ne smeš potegniti za rep in muce ne za uho. Prav res že ne veš, kam bi se obrnil! No, vendar pa moram reči, da žganje ni zdravo ne za ljudi, kaj šele za kokoši! Veš Janezek, tega že nisi prav naredil. Prav mika me, da bi te malo zlasal.«

»Slišite fantje!« vzklikne Janezek, »kaj pa naj delamo celo uro?! Menda vsaj ne bomo pisali berila »Anica« v takihle škripcih?«

Tomažek našobi zgornjo ustnico. Tako naredi vselej, kadar hoče kakšno modro povedati. »Pokličimo slugo, pa ga prosimo odpuščanja in nas bo izpustil. Soboča je, in vsak ima kaj opraviti.«

»Res strašno moder si! Takšna neumnost! Še tega se manjka, da prosimo slugo odpuščanja! Njega, ki nas pri gospodu učitelju špecal!« vzroji Tonček in modre oči mu gorijo od jeze.

»Prav imaš,« vpije Mihec, »potem si bo pa mislil, da se ga bojimo ali pa da nam je za kokoši žal! Na to še misliti ne smemo!

»Ampak Mihec, kaj pa tako kričiš in se napihuješ, da se ti tvoj mali nosek komaj še vidi! Jaz mislim, da se je vendar bolje ponižati in biti prost, kaj bo pa stari o nas mislil, za to si ni treba beliti glave, ker mi bomo vseeno ostali taki, kakršni smo bili,« modruje Janezek.



Tedaj pa zapazi Tomažek slugo, da gre na njivo krompir kopat in naglo preseka Janezkovo govorjenje: »Zdaj je, kar je. Lahko si dušo izkričimo, pa nas starec ne bo slišal, ker so se mu ušesa posušila!«

»Slišite fantje, delajmo kaj, drugače nam bo čakanje do petih dolgo kakor večnost!«

»Da bi neprestano skakali čez klopi, je že preneumno. Gospod učitelj pa tudi ni danes ničesar pozabil, s čimer bi se zabavali, ne pipe ne doze za njuhanje ne krede. Prav nobene stvari ni! Žalostno!«

Tu zapiči Tomažek oko v peč na tri noge, ki je stala v kotu šolske sobe; kot bi trenil je pri njej in jo poskuša objeti.

»Halo fantje! Glejte, kako se peč maje!« vzklikne Tomažek. Takoj so še ostali trije pri peči, da vidijo, zakaj se premika.

»Gotovo je kakšna noga zanič,« pravi Janezek. Tudi pri dušku je peč namesto odtrgane verižice imela vrv. Tudi to jim bo zdaj prav hodilo.

»Snemimo vrv z duška, privežimo jo peči za nogo in imeli bomo dela do petih,« reče Mihec veselo.

Rečeno, storjeno. Komaj bi mogel naštetih deset, že so oder z mizo porinili k steni, na mizo postavili stol in v hipu odreže Janezek vrv od duška. Dečki privežejo vrv peči za nogo in začno vleči z vso

močjo. Zdaj so vsi štirje popolnoma prepričani, da se peč zares maje in da stoji noga postrani.

»Vlecimo, kolikor moremo!« se dere Janezek.

Toda joj! Noga se odlomi in peč se z groznim ropotom prekucne, soba pa polna saj.



Fantiči prebledijo in obstanejo kakor okopani.

Ali je to mogoče? Ali se more na svetu zgoditi kaj takega? Ali se je peč zares zrušila? Peč?!

Ni drugače: pred njimi leži kakor posekano drevo.

Tonček se zave prvi. Njegove urne misli so vedno za kak meter pred mislimi njegovih tovarišev. Hitro steče k oknu, da vidi, ali je kdo slišal in hiti pomagat.

Vse je tiho. K sreči stoji šola na samem. Pa gluhi sluga za voglom? Ah, kaj! On ne sliši niti kričanja in ropotanja v odmorih, kako naj torej sliši ta mali šum? Mirno koplje svoj krompir in si briše s čela znoj. To delo ga utruja.



Skušajo torej peč postaviti pokonci, pa za-
stonj. Vsaj saje bi pospravili. Ko pa nimajo ne metle ne omela!
Izvlačejo svoje robce in bumf po sajah, da se vse kadi po sobi. V
hipu so črni po licih, rokah in obleki. Črni so ko dimnikarji.

Ali peč! Ta nesrečna peč! Ko jo bo zagledal sluga! Ko bo to izvedel gospod učitelj!

Zaenkrat se stvar še da zakriti. Sluga bo snažil šolo šele v ponedeljek. Torej ga do ponedeljka zavoljo nje ne bo glava bolela. Ko nas bo izpustil domov, tega gotovo ne bo zapazil.

Zdaj je najbolj pametno, da se mirno vsedejo v klop pri vratih. Tako bodo poskrbeli, da ne bo mogel stopiti v sobo. Potem bodo pa že še premislili, kako bi se izmuznili iz zanke.

In čim dalje premišljujejo, tembolj so prepričani, da so popolnoma nedolžni.

Saj nismo hoteli peči podreti. Nasprotno, dobro delo smo hoteli napraviti. Ta nesrečna peč, padla je zoper našo voljo.

Seveda! Tega nam spet ne bodo hoteli verjeti. Saj je vedno tako. Mi štirje moramo biti hočeš nočeš vsega krivi. Nas pač usoda preganja!

Da ta peč na tleh leži — no, to je še najmanjše zlo! Ampak strašno je to, kakšna bo zopet kazen! Da bi vsaj to vedeli!

Da bi klečali! Ali pa jih dobiti po prstih! Prava reč! Nekaj časa boli in kmalu pozabiš, navihanosti pa se začno spet od kraja. Zdaj pa se boje kazni, ki jim bo veliko manj všeč.

V torek bo semenj! Polno slaščic in igrač za majhen denar. Stari Jaka bo spet prodajal drobnarije, vse po dinarju. Vrtiljak bo, strelišče... Ali krona vsega bo predstava z bolhami. Do smrti se teh stvari ne nagledaš!

Lansko leto je bil tu en tak komedijant. Imel je prave, zaresne, žive bolhe. Bile so pod steklenim zvoncem in bile videti mnogo večje od naših. Nekatere so bile vprežene v papirnato kočijo in jo vlekle. Ena bolha je bila za kočijaža, druga za gosta. Neka bolhica z imenom Bolhirka pa je bila oblečena v kiklico in je plesala.



Skozi vse to leto so se fantiči zgovarjali, kako si hočejo tudi oni ustanoviti gledališče z bolhami. Janezek bo prinesel tisti stekleni zvonec, ki mama ž njim pokriva sir, ker imajo pri hiši dva taka zvonca. Na sejmu bo vprašal gospodarja tega gledališča, kako se bolhe vežbajo. Potem bodo pa sami vse natančno tako storili, kakor jih bo on naučil. Pa bodo fantki in punčke prihajali gledat in jim plačevali vstopnino.

Edina težava je bila, kje bi nalovili toliko bolh. Najboljše so mlade, ker je stare težko izvežbati.

Mihec in Tonček sta že več tednov nabirala bolhe. Ali kaj pomaga! Z velikim trudom sta jih nalovila in spravila v škatlico. Ko pa sta prišla pogledat, ni bilo niti ene več!

Tudi Janezku se stvar ni obnesla. Obrnil se je do svoje mame, da mu nalovi bolh. Pa je mama ulovila Janezkova ušesa, ga prijela za vrat, ukrivila hrbet, pa jih je Janezek ujel nič koliko, pa ne bolh, ampak... Saj veste, kaj bi vam pravil.

Pa Tomažek? Njegova starejša sestra Julka si je zafisnila ušesa in se začela tresti: »Bolhe, bolhe, grozno! Če mi nisi takoj tiho, te zatožim atu!«

Zares: te sestre so bratom pravi križ!



In skoraj bi bil šel ves načrt po vodi, če bi jim ne prišel čevljar Groga na pomoč. Rekel je: »Ko sem bil še otrok, sem slišal praviti, da se iz moke, če jo z moštom poliješ in na toplo postaviš, izleže vse polno bolh. Jaz sam tega nisem poskušal, ker mi ni bolh nikoli manjkalo.«

Seveda Groga bolh ni potreboval. Saj ni ustanavljal gledališča s temi lepimi črnkami. No, pa zdaj je hvala Bogu tudi ta stvar urejena! Sedaj vedo, kako priti do bolh. In še na tako lep in snažen način!

Res si vsak izmed njih poišče malo stekleničico, dene vanjo nekaj moke in mošta ter jo pridno nosi na solnce in željno pričakuje, kdaj se bo izlegla prva bolha.

Doslej sicer še nimajo niti ene. Pa še je časa tri dni. Do torka jih bo gotovo vse polno!

Zdaj pa ta nesrečna peč! In prav danes se je morala podreti, ko je semenj tako blizu! Ta nesreča je odprla svoje žrelo, da jim požre gledališče z bolhami in vse drugo veselje tega dne! Strašno! Neznosno!

Ze jim brni po ušesih glas gospoda učitelja. Vpil bo: »Vi štirje nepoboljšljivi obešenjaki boste jutri zaprti!« Ah! Z Bogom bolhice,

z Bogom sladkarije in vrtiljak! Z Bogom vse slasti in radosti velikega semnja!

»Umr! bom pri zoprni nalogi! Srce mi bo počilo od žalosti!« vzdihne Mihec.

»Da bi bili vsaj v ponedeljek bolni! Potem bi bili v torek srečni!«

»Ampak gorje nam potem v sredo!« reče Tonček.

»Ah, kaj sreda!« zavpijejo vsi trije obenem. »V sredo naj bo kar



hoče, samo da se torka navžijemo. Kar bo potem, bomo že prenesli, samo da bo ob semnju veselo,« modruje Tomažek.

»Kako pa naj zbolimo? Mihec je zadnjo zimo imel hud kašelj. Ko bi le vedel, kako ga je dobil!«

»Morda tako, da pojemo nekaj mišjice,« pravi Mihec resno.

»Kaj? Mišjice! Ali si nor! Od tega vendar človek umrje. To bi bil samoumor! Potem pa naravnost v pekel! Uh, samo tega ne, Mihec!« zavpijejo vsi tovariši.

»Dober pripomoček, da za dva dneva zbolíš, bi tudi bil, ako se naješ češenj in napiješ vode. Jaz sem to že enkrat izkusil,« pravi Janezek.

»Kje boš pa dobil češnje v septembru? Še najbolje bo, da dobimo hud nahod,« se domisli Tomažek. »Nahod dobiš, če se prehladiš. Prehladiš pa se, če prideš iz vročine hitro v mraz ali pa iz mraza hitro na vroče. Tako nas je učil g. učitelj. Pa tudi v knjigi je tako zapisano.«

»Izvrstno!« vzklikne Janez zadovoljno. »Tako bomo napravili nocoj. Vsak izmed nas si dobro umij vrat, prsi, roke in glavo v mrzli vodi, potem pa takoj v posteljo in se dobro odeni! To bo nagli prehod iz mraza na toplo in nahod je tu! Ali ne?«



»Jutri pa pošteno kašljajmo in starši nas v ponedeljek ne bodo pustili v šolo! Do torka pa smo gotovo spet vsi zdravi,« doda Mihec.

In fantiči so bili zadovoljni in že vsi srečni v svojih načrtih. Od veselja skačejo kar čez dve klopi, tu pa jim sluga odklene vrata.

No, pa starec jih ne zmerja. Najprej se nekajkratov globoko oddahne, tako da se Tomažku kar zasmili. Nato pa potegne z zamazanim predpasnikom preko lica in pogleda fantiče z nekako negotovim pogledom, kakor da nima čiste vesti.

Pa mu vest res ni mirna. Ko je delal, je na fantiče pozabil in zdaj je že pol ure čez pet.

»Gotovo bodo jezni in me bodo učitelju zatožili,« si misli starec.

Pa fantiči še zapazili niso, da je že tako pozno, tako so jih prevzele skrbi. Plašno pogledajo v nesrečni kot — potem pa v dir!

Hišniku se zdi ta naglica sumljiva. »Zopet mi bodo izpustili kokoši iz ograje, da mi bodo škodo delale,« si misli starček in brž zaklene šolsko sobo, vtakne ključ v žep in pohiti za njimi.

Ko pa stopi na dvorišče, kokoši lepo mirno počivajo, dečki pa so že Bog ve kje.

Ko so šli mimo pivovarne, je stari Lovro pravkar nakladal led. Tu se Janezek spomni nečesa: Ako si vsak izmed njih vrže košček ledu v vodo, ki se bo z njo umil, se bo še bolj gotovo prehladil.

K sreči pade Lovru kos ledu iz rok in se na tleh razleti. Dečki priskočijo, vsak pograbi košček, ga dene v robec, vtakne v žep in hajdi domov! (Bo še.)

Ljudmila:

Pripravljena sem bila . . .

Mlade, polne kipeče, vriskajoče mladosti so stopale deklice po beli cesti . . . Na licih smeh, v duši pesem, vesela, brezskrbna pesem mladosti. Kako bi pač mogle biti puste in čmerne?! Saj gledajo v duhu pred sabo življenje, polno krasote, veselja, tako pestro, tako bujno lepo, brez najmanjšega oblačka! — — — In kmalu imajo stopiti v to življenje, kmalu storiti prvi korak v široki, lepi svet — —

»Anica, kaj boš ti?« vpraša Tinka in upre žarno oko v prijateljico. »O, jaz pojdem za šiviljo! Ali mi bo lepo, lepo. Tako se že veselim!«

»Pa ti, Kristina?« vprašuje Tinka dalje. »Jaz pojdem v mesto služit. Po svetlih in belih ulicah bom hodila, kjer so krasna okna in v njih vse tako lepo, grozno lepo!«

Pa se oglasi še Rezika: »Preden bosta minula dva meseca, bom jaz že pri svoji bogati teti, kjer bom živela popolnoma brez skrbi.«

Še enkrat upre Tinka svoj žarni pogled v prijateljico, a v čelo se ji zareže globoka, temna črta, ko govori: »Sestrice, blagor vam! Kako lepo si slikate življenje, ki bo! A jaz, jaz! Zelela sem, koprnela in trdno upala, da se mi izpolni vroča želja, da pojdem v šole, da bi se učila, učila venomer! Ah, kako neizmerno bi bila srečna! Pa sem se varala in prevarila: vse je uničeno, popolnoma strto, v prah poteptano! — — — Bojim se življenja, silno bojim!

Minuli so meseci . . . »Toda zakaj niso ceste v življenju vedno jasne in bele?« vprašuje začudenò Anica, ko prvokrat ni bilo tako, kakor je hotela, da bi bilo . . . S široko odprtimi očmi gleda Kristina: »Kako da je mesto tako potemnelo, da izložbe v oknih niso več tako mikavne, da so tudi mestne ulice zastrte z meglo, da ni tako lepo, tako krasno?!« Grenka solzica, ki se ukrade v tihih, večernih urah iz Rezkinih oči, govori, da tudi pri bogati teti ni življenje tako brezskrbno, kot ga je videla v sanjah — — — Kako vse drugače vodijo pota v resničnost življenja!

In Tinka? Ko se v temnih urah bolesi od bolečine stiskajo ustnice, govori s čudno mirnostjo: »Pripravljena sem bila . . .«

Tekme v letu 1928.

TEKME ORLIČEV.

O. P. Kranj:	Ribniško okrožje:
Triglavsko okrožje:	Loški potok 145 točk.
Jesenice 82-73 točk.	
Radovljica 193 točk.	
O. P. Ljubljana:	O. P. Celje:
Ljublj. mestno okrožje:	Celjsko okrožje:
Ljubljana-Sv. Jakob 61 točk.	Celje 187 točk.
	Trbovlje 177 točk.
	Radeče 177 točk.
Ljublj. okol. okrožje:	O. P. Maribor:
Ježica 146 točk.	Koroško okrožje:
Št. Vid nad Ljublj. 74 točk.	Muta 213 točk.
Šmarje-Sap 199 točk.	Št. Janž pri Dravogradu 212 točk.
Šmartno pri Litiji 194-75 točk.	
	Mariborsko okrožje:
Kamniško okrožje:	Sv. Ana v Slov. gor. 158-25 točk.
Komenda 154 točk.	Sv. Trojica v Sl. gor. 157-50 točk.
Vodice 130 točk.	Sv. Lenart v Sl. gor. 168-25 točk.
	Ljutomersko okrožje:
	Svetinje 157 točk.

TEKME MLADCEV.

O. P. Kranj:	O. P. Celje:
Triglavsko okrožje:	Celjsko okrožje:
Jesenice 111-09 točk.	Celje 172 točk.
Radovljica 170-05 točk.	Radeče 166 točk.
	Trbovlje 177 točk.
O. P. Ljubljana:	O. P. Maribor:
Vrhniško okrožje:	Koroško okrožje:
Gor. Logatec 95-5 točk.	Mežica 177 točk.
Vrhnika 96-5 točk.	
Ljublj. okol. okrožje:	Ljutomersko okrožje:
Hrušica 87-13 točk.	Ljutomer 167-50 točk.
D. M. Polje 103-91 točk.	Sv. Tomaž pri Ormožu 164 točk.
Dol pri Ljublj. 164-95 točk.	Srenja Žižki 191 točk.
Šmartno pri Litiji 190-81 točk.	Odsek Žižki 144 točk.
	Dijaško okrožje:
	Celje, dijaki 191 točk.
	Maribor, semenišče 198 točk.

TEKME MLADENK.

Sv. Jurij ob Ščavnici	100 %	Žiri nad Škofjo Loko	98-57%
Stari trg pri Rakeku	98-57%	Sv. Lovrenc na Pohorju	98-57%
Radeče pri Zid. mostu	98-57%	Črnomelj	97-86%
Škofja Loka	98-57%	Šmihel pri Novem mestu	97-86%

Središče	97-86%	Rovte n. Log.	85 %
Šoštanj	97-66%	Tržišče	82-86%
Gorje	97-14%	Moravče	82-14%
Št. Vid nad Ljubljano	96-43%	Sv. Benedikt	82-14%
Moste pri Ljubljani	96-43%	Gor. Radgona	79-84%
Šmarje pri Jelšah	95-71%	Železniki	79-33%
Krakovo-Trnovo	93-57%	Vrhnika	79-29%
Celje	92-86%	Št. Pavel pri Preb.	79-29%
Žižki	92-22%	Cerknica	79-22%
Kropa	92-14%	Ljutomer	78-57%
Šmartno pri Litiji	91-43%	Št. Janž pri Dravogradu	77-33%
Novo mesto	90 %	Koroška Bela	71-43%
Maribor, dijakinje	90 %	Rakek	71-63%
Logatec	90 %	Št. Janž, Dolenjsko	70-72%
Radovljica	89-29%	Domžale	70-13%
Šmartno pri Slovenjgradcu	88-92%	Prevalje	69-35%
Šmarje, Dolenjsko	88-57%	Višnja gora	64-29%
Dev. Mar. v Polju	87-88%	Kranj	53-51%
Konjice	87-14%	Sv. Križ pri Rog. Slatini	46-88%
Šiška	85-54%	Polzela	40-71%

TEKME GOJENK.

Boh. Bistrica	100 %	Zagorje ob Savi	96-67%
Črnomelj	100 %	Domžale	94-81%
Škofja Loka	100 %	Rakek	92-22%
Šmihel pri Novem mestu	100 %	Rovte	89-01%
Št. Vid nad Ljubljano	100 %	Sv. Lenart v Slov. goricah	88-89%
Velike Lašče	98-89%	Šmarje pri Jelšah	87-78%
Šmartno pri Litiji	98-89%	Sv. Križ pri Rog. Slatini	85-56%
Čadram-Oplotnica	98-89%	Verd	81-11%
Radovljica	97-78%	Kranj	77-78%
Slovenska Bistrica	97-78%	Vrhnika	75-56%
Radeče pri Zid. mostu	97-78%	Rogatec	72-22%
Sv. Benedikt	96-67%	Žižki	68-89%

Sestrice! Tu izpričevala Vaše pridnosti v preteklem letu! Ali ste zadovoljne? Jaz še nisem, vsaj z vsemi ne. Zato pa le zopet na delo! Letos pa gotovo mislim, da nam bo tu v Ljubljani zmanjkalo diplom, tako boste pridne. Pa se ni treba bati, za vestno delo — lepo plačilo.
Bog živi vse pridne Orličice!

R. Trnovčan :

Gozdič.

*Solnčen, svetel, večnomiren
rastel je gozdiček v gori,
kot povedano je v pesmi:
temne smreke, svetli bori.*

*Prišli tujei iz doline:
smreka s krikom v grapo pade,
pade druga, pade tretja,
vse visoke, krepke, mlade.*

*Tih večer leži čez hribe,
gore morajo molčati,
skale kamenijo v molku —
kdo zna krik molčočih brati?*

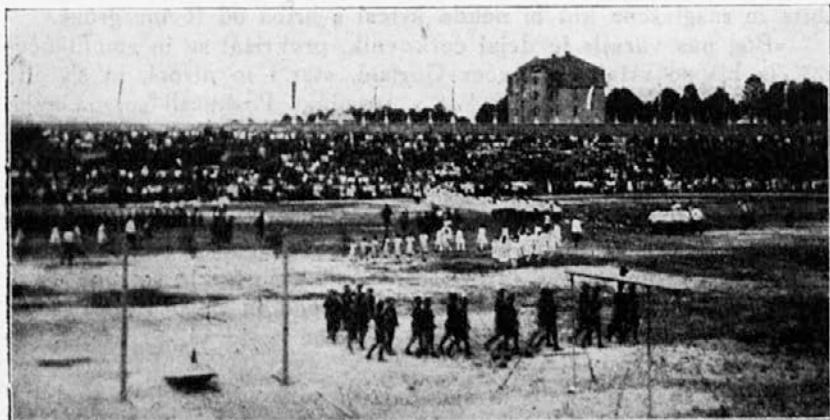
Svjatoslav:

O naših zvonovih.

Prvega je strela ubila, drugega vojna, tretjega valpet z gradu.

Tako je: Cerkev smo sezidali in zvon blagoslovili, da bo k nam Boga vabil. In je vabil in pel in vriskal in jokal. V viharni pomladni noči je pa zakričal zadnjič in ugasnil. Berači smo pri nas in ne moremo varovati hiš pred strelo. Še pred lakoto ne...

Pa smo vendar jeseni imeli drugega. Slovesen je bil in mogočen, da se je tresel vzduh daleč čez hribe, kadar je pripovedoval v pesmi o nečem daljnem, božjem. Oznanjal je mir in ljubezen. Pa je prišlo odnekod z duščo soparico in zvon so tuji ljudje vrgli iz lin in ga odpeljali. Razbili ga bodo in orožje kovali iz njega, so dejali, zakaj neprijatelj je ob mejah. Tisti večer je osemdesetletni župnik, ki je pod prvim zvonom rastel, pasel v planici, bral o Blažetu in Nežici,



Stadion 1. julija 1928: Igre Orličev, Mladcev, Mladenk in Gojenk.

šolal se in pel novo mašo in pod drugim zvonom prišel domov z velikega romanja kot beli starček, tisti večer je župnik umrl. Pravijo, da od žalosti.

To je resnica, potem pride pravljica.

V pomladi smo pripeljali nov zvon. Pel je kot otrok in cerkovnik je komaj ujel njegovo pesem. Nekaj za zvonom je pa prišel tudi tuj gospod s hlapci, in prvo nedeljo po maši je župan naznanil pred cerkvijo, da je prišlo od gosposke pisanje, naj tujcu grad sezidajo, nov grad, da bo ognjišče njemu in njegovim. To naj se takoj zgodi, je bilo pisano. Tako je povedal župan s hripavim glasom in še dodal, da ne mara več županovati. In je odšel in se za cerkvijo, kjer ga ni nihče videl, bridko razjokal.

Potem se je pričela tlaka, dolga leta je trajala, celih sedem let. V zori so vstajali Gorjani in hodili v dolino, trpeli ves dan, da so

jim krvaveli hrbti in se vračali zvečer v gore, utrujeni do smrti. Vsi so morali delati, še starci in otroci s pomladjo v očeh. Marsikdo je nehal, prijel se za prsa in dahnil: Ne morem več! In je omahnil med skale, bruhnil kri in izdihnil v sivi bledici in s čudno jasnimi očmi. Grad je pa rasel sredi polja in je bil svetel od prečudne beline, kakor bi se umil v solzah...

In potem je prišel dan, ko so dejali gospodovi hlapci, da je dosti. Gorjani so šli domov in spali tri dni in tri noči in marsikdo se ni več prebudil. Čez tri dni so pa šli gledat svoje njive in vrtove in je bilo vse pusta dolina, tesno žalostna v jesenski megli. In potem so se ozrli na svoje hiše in videli, da so začrnele bajte, jokajoče z razritimi strehami in sivimi zidovi. Pa niso zaplakali, le glave so sklonili in so molčali.

Tiste dni so pa blagoslavljali grad in na predvečer je bila gostija. Gospod je pa poslal hlapca k cerkovniku, naj bo zvečer slovesno pritrkovanje in pesem. Cerkovnik je ponižno prikimal in šel zvonit.

Pa čudo: vlekkel je vrvi in vlekkel, popravljaj, a pesem je bila ubita in razglašena kot bi nekdo kričal s hriba od temne groze.

»Bog nas varuj!« je dejal cerkovnik, prekrižal se in zmolil očenaš. Iz hiš so vstajali v večer Gorjani, starci in otroci, in šli pod zvonik, vsa vas se je zbrala kot v sosednjo. Poskušali so, pa zvon je vsakemu pel ubito in grozno.

Pristopil je pa otrok, neznan in tuj, z belimi lici in čistimi očmi, stopil je iz gručice in nihče ni vedel, čigav je in odkod, stopil je in potegnil je za vrv in je zapelo v zvoniku s tako žalostnim glasom, da so vaščani zajokali in se zrušili v molitev pred cerkvijo. Otrok je pa zvonil, zvonil in oči so mu bile žalostne in solzne...

Doli v gradu je pa stopil k oknu gospod in dejal valptu: »Kaj jokajo v hribu? Pojdi, vzemi hlapce in zazvonite vi, če kmetje ne znajo!«

Valpet se je poklonil in šel. Zasedli so konje in divje podili v breg. Padli so med jokajoče vaščane in jih nekaj pohodili. Valpet je skočil s konja in planil k zvonečemu otroku. Pahnil ga je od vrvi, pa otrok jih je držal in jih ni hotel izpustiti. Valpet ga je udaril s pestjo po glavi, da ga je oblila kri in je omahnil molče na tla. Zvonovi so pa zakričali čudno holestno in umolkneli. Ljudje so bežali na vse strani. Valpet je prijel trdo za vrv in povlekel, a kembelj je udaril ob krilo s takim mrtvim glasom, da se je prestrašil, spustil vrv in s hlapci pobegnil.

Potem se pa zvona ni nihče dotaknil in še sedaj molči.

Tako je: tri zvonove smo imeli Gorjani, prvega je strela ubila, drugega vojna, tretjega valpet z gradu — — —

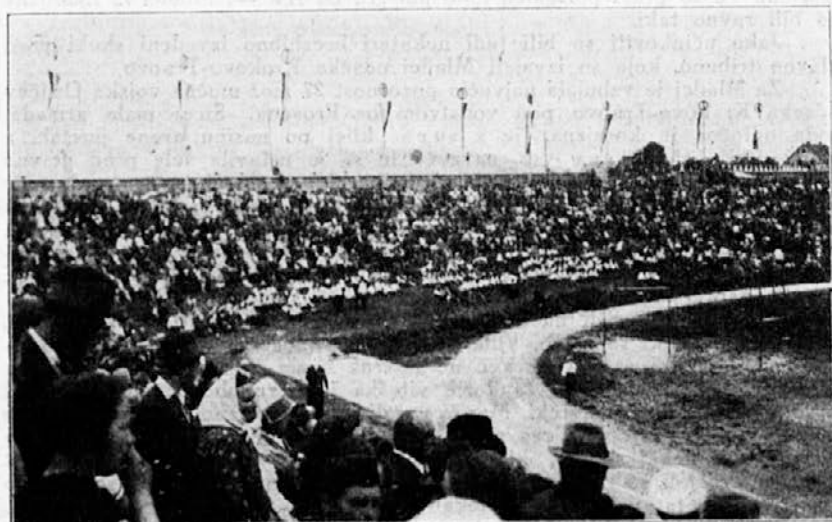
Snoči sem bil doma in sem sanjal, da je neznan otrok stopil iz groba in šel pod zvonik in zazvonil s čudno, srebrno pesmijo. Otrok je bil bel, in čez vse hribe je gorela luč.

Danes je v vasi in v zvoniku molk.

Morda bo jutri zapelo — — —

Lep dan na Stadionu.

1. julija, lepa nedelja. Jasno solnce je vstalo, Ljubljana se je prej prebudila, kakor je hotela. Kako bi se ne, ko jo je pa budilo navsezgodaj 11 godb. Veste, Orli so na vsak način hoteli zbuditi Ljubljance - zaspance in jim dopovedati, da jih bodo na to prelepo nedeljo gledali od zore do mraka. Kakor bi nosili živopisane šopke, kaj šopke, pušeljce Ljubljani, so vozili vlaki v ranih urah na tisoče rdečih srajc in belih kril in modrih bluz, pa še širokokrajnike in zlate avbe in zlikane peče od sivega Triglava in zelene Štajerske, od žalostnega Snežnika in veselih dolenjskih gor. In vse to pisano morje se je uredilo v vrste in se razlilo po snažnih ljubljanskih ulicah. Pa



Stadion 1. julija 1928: Toliko jih je bilo in še trikrat toliko.

je bilo v sprevodu 1536 članskih krojev, 868 dekliških krojev, 178 narodnih noš ter še 11 godb in pa 65 Hrvatov in 10 Čehov in še nad 50 zastav. Zdaj pa seštejte! Z veselim korakom je ta močna armada korakala po trdem tlaku in se izgubila v ogromnem Orlovskem Stadionu. Pa je bila sv. maša — sam presvetli knezoškofo so maševali, stotine grl je pelo... ah, bilo je slavlje, da bi človek gledal dan in noč. Pa pravijo, da nas ni! O, smo, smo, pa še dosti nas je in manj nas ne bo nikoli več...

Popoldne. Skoro pretesne so bile široke ulice za ogromno, prepisano množico, ki se je valila v Stadion. So nekoč nekje rekli, da bo Stadion premajhen. Pa pride vanj en tisoč — kje pa je? In pride drugi in tretji in... in... osemnajsti in dvajseti, pa pregledaš — joj koliko prostora!... 18.000 ljudi je gledalo v tisto jamo, ki ji pra-

vimo arena in kjer so telovadili Orli, Orlice, Orličiči, Mladci, Mladenke in Gojenke.

Zdaj bom pa povedal, kako Vas je pohvalil br. Jože H v a l e , ki je velik telovadec pred Orli in Orličiči:

»Igre Orličev, Mladcev, Mladenk in Gojenk so gledalcem najbolj ugajale.

Od preko 200 nastopajočih s prostimi vajami, igrami in dr. so najbolj ugajali Mladci s šotori v sredi arene. Jeseničani so v kuhanju »polente« in črne kave taki mojstri, da se jim je že v soboto, ko so na Stadionu taborili, vse čudilo. Ko bi le vsi videli, kako ti znajo svojo »vilo« hitro postaviti. Komaj se človek prestopi in ozre naokrog, pa ti že stoji »vila« pokonci in kako trdno! Visok vojaški dostojanstvenik se je izrazil o postavljanju šotorov jako pohvalno in je rekel, da jih postavljajo »tačno prema propisima«. In kako hitro so zakurili tam v tisti veliki jami (areni). Šlo je kakor za stavo, pa brez papirja, slame in bencina! Vse je začudeno gledalo in ni moglo verjeti, da so takile »fantički« v teh stvareh že tako izurjeni. To so pravi požigalci, tako jim gre od rok —. Mladci iz Ljubljane so bili ravno taki.

Jako učinkoviti so bili tudi nekateri brezhibno izvedeni skoki pred glavno tribuno, koje so izvajali Mladci odseka Krakovo-Trnovo.

Za Mladci je vzbujala največjo pozornost 27 mož močna vojska Orličev odseka Krakovo-Trnovo pod vodstvom br. Prosenca. Sicer mala armada, toda odločna in korajžna, je z »ura« klici po nasipu arene jurišala z nasajenimi bajoneti na vse navzoče in se je ustavila šele pred glavno tribuno —. Tu je izvedla nekaj brezhibnih vaj s puškami, nato pa obvezne proste vaje. Želi so obilo pohvale in priznanja — tudi zasluženost —, kajti vojak, in sicer dober vojak, ni kar tako lahko biti —. Hvala Bogu, da je bila ravno tamkaj glavna tribuna, kjer je ta vojska zavzela svoje »položaje« in se ustavila, kajti nihče ne ve, kaj bi se lahko zgodilo, če bi jurišali kar tja naprej proti »ju gu«...

Pri grah so prišli na svoj račun prav vsi, tako tisti, ki so gledali, kakor tudi oni, ki so igrali. Videti je bilo vse mogoče, vzbujali so se spomini mladosti, ki se nikdar več ne povrne nazaj... Igrice, kakor: trden most, dvoboji, ravbarji in žandarji, viteške igre, rokoborci, gledaj, gledaj v vodnjak, pručke, piskerčki, Marička sedi na kamenu itd. itd., vse mogoče in nemogoče. To je bilo res nekaj za male in velike. Poleg tega je bilo opaziti tudi nekaj skupin, ki so hotele biti bolj »resne« kakor otroci z igricami. Izvajali so razne proste in redovne vaje, malo večji pa so se celo vrgli prav po ta »velkih« in so tekali po areni na dolge in kratke proge... prav za res —.

Nastop drobiža se je v glavnem posrečil in je ljudem jako ugajal. Manjših napak tu ne bom omenjal, ker se bo o tem drugje razpravljalo.

Zaključek te točke je bil tek na okrog 50 m dolgo progo, nato pa je bilo treba napraviti še »smuk« skozi pripravljene lestve, ki je seveda napravil na vse navzoče prav dober utis. Bilo je mnogo odobravanja, pa tudi smeha...

Na vso to mladež je vplival nastop, kojemu so prisostvovali, kar najboljše, zlasti še dopoldanski sprevod, kojemu se niso mogli načuditi. Vse to jim bo ostalo v spominu do konca življenja. Škoda le, da kaj takega ne vidijo večkrat, in vsi! Pa boste že enkrat.

Za mogočno plapolajočimi prapori — nad 50 jih je bilo — prikoraka v areno še enkrat 1100 telovadcev. Gledalci ploskajo, kričijo... »Bog živi-i-i-i...!« — telovadci pa mirno, strumno odtelovadijo proste vaje. Ko bi le videli, kako je to lepo! Kakor belordecemodro polje! In nazadnje še prelepa pesem »Mi smo Orli, mlada četa...« in še enajstoteri »Bog živi« — slavlja je bilo konec. In smo še ostali v Stadionu... ko bi bili pa še tako radi gledali!

To-le beri!

Dedek Jež je naslovljena drobna zbirka pesmic, ki jo je izdal znani mladinski pisatelj Gustav Strniša. — Posebno ljubka v tej zbirki je pesem o ježu, ki se pripravlja na zimsko spanje (I.). Takole govori jež:

»Toplo suknjico za zimo
bom sešil;
v nji bom ležal na zapečku,
ko bo mrazek bril.«

Pomlad pa prebudi ježa iz spanja (II.):

Toplo suknjico je slekel,
izpod listja zlezel ded,
kot pijan se opotekel
v prerojeni gozdni svet.

Naj omenim še pesmice Princ Rosan, Kraljica Sneguljčica, Očka Janezek in V mlinu, ki jih bo vsak Orlič z veseljem bral in deklamiral. — Zbirko krasi šest zelo posrečenih lesorezov slikarja-grafika E. Justina. — Knjižico Orličem priporočamo.

Puščava zopet premagana.

Šest Angležev se je letos odločilo, da v spremstvu vodnikov-domačinov prodro skozi puščavo Kalahari v Južni Afriki. In res se je belcem prvič posrečilo, da so svoj drzni namen uresničili.

Vsa družba je 16. junija v Mafekingju zasedla osebne in tovrne avtomobile in prodirala v zahodni smeri proti slapovom Viktorije. Imela je pred seboj tisoč milj, in to skozi puščavo, močvirja in grmičevje. Dotlej Evropci teh krajev še niso prehodili in prav lahko bi nanje prežala smrt.

Čez nekaj dni so bili na meji strašne puščave Kalahari, ki jih je pozdravila s peskom, trnjem in pritlikavim grmičevjem, ki je pa tako gosto, da ti je nemogoče peš skozi, kaj šele na vozilu, takem ali takem. Dostikrat so imeli potniki pogum le še na jeziku, tako jih je skrbelo, ali bodo vozovi kos ostrim neprehodnim tlom. Pa kolesa so vzdržala!

Pa puščava ni bila njihov edini sovražnik. Prežale so nanje tudi močvare, malarija in muhe cece, ki tako pičijo človeka, da cele dneve spi in nazadnje umrje. Čudno, da so v teh naporih domačini najprej opešali. Zrušila jih je mrzlica in belci so jih morali negovati, čeprav so tudi nje same muhe nemalo opikale.

Tri tedne so se borili in — zmagali, a bili so enkrat že čisto blizu smrti. Pripeljali so se namreč v pokrajino, kjer

je grmovje gorelo. Ogenj je segal 12 milj na široko, strašno urno hitel dalje, piskal in cvilil in tulil ter nebo zagrinjal s pekočim dimom. Dvoje je bilo potnikom na izbiro: ali ognjeno črto prodreti ali pa umreti. Zaženo se torej v divji dirki skozi gorečo pokrajino in jo res srečno prevozijo. Strašna jim je bila misel, kaj bo, če se v ognju vnamejo zaloge bencina na tovornih vozovih! In ko so vsi osmojeni in črni in brez sape stali na drugi strani gorečega morja rešeni, si nihče niti omeniti ni upal prestane nevarnosti; tako jih je pretresla že sama misel nanjo!



Stadion 1. julija 1928: Takele boste, ko boste velike.

K. I.:

Veselje.

Pil je, da bi mislil, da je vesel. In bil je vesel toliko časa, da je spoznal, da je bil tudi takrat žalosten, ko je mislil, da je vesel.

Zagnal je klobuk v blato, stopil nanj in kot blazen zaukal...

Delal je ves teden, da mu je teklo po nagrbančenem čelu, da so mu žuljave roke krvavele. In ko je mislil, da bo dovolj, če bo le dan preživel v sreči, se je motil.

Vrgel se je na tla, se udaril s težko roko na upala prsa in silno zajokal...

Po skromni večerji, ki je bila s krvjo zaslužena, je prebiral debele jagode in odgovarjali so ljubljeni ljubečemu: »Ki je za nas križan bil...«

In v sanjah se je oče na glas zasmel. Tako votlo je odmevalo med štirimi stenami, da je najmanjši ljubljениh zajokal: »Mama!«

Urednikova torba.

Nov urednik »Orliča«. Brat Tone se je poslovil od »Orliča«, sicer ne tako, da bi vanj nič več ne pisal, ampak tako, da je uredniški koš prinesel iz pritličja v prvo nadstropje. Naročil mi je, naj se lepo zahvalim vsem, ki ste ga zalagali s pesmicami, povestmi, drobižem, pošto in ugankami, in prosil, da ostanete zveste listu tudi pod novim urednikom, ki Orla in njegove vzore še od nekdanj dobro pozna in ljubi. In da boste novega urednika bolj spoznali in poznali, Vam povem, da je v krstnih bukvah zapisan Vincencij, doma so mu rekli Cene, podpisuje se pa Vinko Lavrič, Razlagova 1, Ljubljana.

Poštna torba je prazna. Kaj Vam je poletna vročina vse možgane sevrila, da ne zna noben in nobena več prijeti peresa v roko, ga pomočiti v črnilo in napisati »en par vrstic«? Ni bil nihče na Stadionu 1. julija? Pa prireditev je bilo po mili slovenski deželi nič koliko, in vendar urednik prav nič ne ve, ste li bili poleg, kako je bilo, kako ste se odrezali. Vsaj to mi sedaj sporočite, kako Vam Orlič ugaja. Pričakujem najmanj pet mernikov sporočil in enega povrhu.

Ugankarske robe imam še precej. Ampak če mislite ugankarji, da Vam bo urednik slike slikal, za nepravilno besedo pravilno iskal... Jok! Uganka mora biti tudi slovnično pravilna, ne samo pravilno naslikana.

Povest »Nesrečna peč« je prevedena iz hrvaškega lista »Anđeo Čuvar«, t. j. Anđel varuh, ki izhaja vsak mesec med šolskim letom, in sicer letos že 28. leto! Podoben je našemu »Anđelčku« in »Vrtcu« in prinaša lepe povesti in pesmi, pa tudi misijonska poročila in vesti o mladih junakih. Krasijo ga tudi uganke in lepe slike. Letnik 27. je imel n. pr. okoli 200 slik in skrižalnic ter 248 strani tiska, skoraj tako velikih, kakor so »Orličeve«. Kdor rad hrvaško bere, mu »Anđela Čuvarja« lepo priporočam o. Naročiš ga tako, da na dopisnico napišeš naslov: Uprava lista »Anđeo Čuvar«, Zagreb, Kaptol 9. Poslali ti bodo položnico ali ček in z njo plačaš naročnino Din 10— za vse leto.

Pesniki! »Pesnik se roči, govornik naredi«, pravi pregovor. Govornik in pisatelj lahko torej postaneš, če se dosti potrudiš, pesnik pa mora žilico že na svet prinesiti. Ali pa je verjetno, da bi v orlovskih vrstah ne bilo nobenega rojenega pesnika?! Prav tako gotovo pa tudi naši orlovski ideali zaslužijo, da jih opeva rojen pesnik, pa naj bi ga stalo tudi mnogo truda! Preroki, prerokujte! Pesniki, pesnikujte!

Tistim, ki si bodo glavo belili nad ugankami in zankami, sporočam, da dobi tisti, ki vseh pet ugank pravilno reši in ga sreča potegne iz žare, lepo knjigo »Zgodbe kraljeviča Marka«. Rešitve pa moram imeti v rokah do 15. oktobra.

Drobiž.

Koliko je ljudi na svetu? Danes je ljudi na vsem svetu 1.912.000.000, to je 1912 milijonov ali pa 1 milijardo 912 milijonov. Pred 100 leti jih je bilo 900.000.000 (900 milijonov), v 100 letih še enkrat več. Če bo šlo tako naprej, bo leta 2200. 8.000.000.000. To bi bil višek; toliko ljudi namreč bi mogla zemlja preživeti — če bi tako živeli, seveda, kakor danes. Na dan se prebivalstvo pomnoži za 50.000.

Dežela brez krompirja. »Kje pa bo ta dežela? Najbrž tam, kjer je sam led in nič zemlje. Ali nas hoče potegniti! Kako bodo pa pasli, če ne bodo krompirja pekli?« Takole si mislite, kajneda. Pa je taka dežela in še ni tako daleč. Je ta dežela naša soseda Albanija. Tam namreč krompirja ni in domačini ga tudi ne marajo. So že večkrat poskusili, da bi ga tudi presadili. Pa Albanci so se upirali; ga niso hoteli ne saditi ne jesti. Na Nemškem in Francoskem je bilo pred stoletji prav tako. Modri moške so pa naredili take postave, da so ga ljudje morali saditi in jesti, če ne, so pa vojaki prišli z — bajoneti. Tudi Albanci bodo morali krompir saditi in jesti, če ne zlepa, pa zgrda.

Vajenec. Ali so bili v trgovini s teboj zadovoljni? — Pa še kako! Ko sem se iz službe poslavljaj, je poslovodja rekel, da je zelo vesel.

Sveto pismo. Kako cenijo božjo knjigo nekatoličani, naj nam povesta sledeči številki: Neka družba, ki tiska in širi sveto pismo, je v letu 1926. natisnila nad 10 milijonov izvodov, in sicer v 600 jezikih!

Kako pomivajo črni strežaji. Misijonar iz države Kongo v Srednji Afriki poroča: Nekega dne smo se pri mizi pogovarjali o svojih strežajih. »Ali veste, kako pomiva posodo strežaj gospoda I.?« me vpraša star uradnik. »Ne.« »No, vam bom pa povedal. Pomivanje krožnika ima tri dejanja. Prvič: Z jezikom prehodi vso površino krožnika in lepo čisto polize vse ostanke. Drugič: Krožnik podrgne parkrat po svojih volnatih kuštrih. Tretjič: Predpasnik, ki je njegova edina obleka, poskrbi, da je krožnik popolnoma čist.«

Drugi gost doda: »Pa že boljše ravna Mutezo, strežaj kapitana N. Evropska omika je že blagodejno vplivala nanj, zato se mu zdi nečastno, da bi za Evropcem lizal ostanke. Kapitan ima velikega, krasnega psa. Po obedu čisti krožnike ta pes Tom; to seveda prav rad dela, in sicer tako temeljito, da na krožniku ne ostane niti trohica polivke. Ko pes krožnik polize, ga pa Mutezo obrne in z njegovim kosmatim repom krožnik zdrgne, da se kar sveti.«

Tretji pove pa tole: »Nekega dne se po kosilu nekoliko izprehajam, pa zapazim, da strežaj posodo le predolgo pomiva. Oprezno se mu približam in ga opazujem, pa ne vidim nič posebnega; krožnik drži v eni roki, brisačo v drugi in vestno pomiva. Mirno nadaljujem svoj izprehod. Ko pa se čez nekaj časa vrnem, strežaj še vedno pomiva. To se mi pa zdi vendarle predolgo. Potihem se mu približam, vtaknem glavo v kočo in — kaj vidim? Na tleh stoji škaf, v topli vodi pa si moj čedni fant umiva — nože. Poleg škafa so pa čakale sklede, da pridejo potem še one na vrsto.«

Ljubeznivi ljudožrci. Ljudožrci ali kanibali niso samo nekoč živeli, ampak svoj blagi posel še danes vršijo. Iz Afrike ob ravniku piše misijonar tele zgodbi:

1. Pred kratkim sta se pri nas kregala dva fantiča iz dveh različnih rodov. »Vi ste lumpje; zato vas bomo mi pojedli!« »Lažeš,« ga nahrulil nasprotnik, »čakaj, mi bomo pa vas požrlil!«

2. Neki Vazenija naprosi drugega, naj mu pomaga loviti ribe. Ta pa pade v vodo in utone. Brat ponesrečenega gre torej k Vazeniju in mu reče: »Ti si kriv, da je moj brat umrl. Jaz bom zato pojedel tvoje brata, potem sva pa bot.«

3. Ni še dolgo tega, ko je črn glavar ujel belca. Poveljnik evropske posadke torej pošlje k glavarju ljudi, da ga oprostite. Glavar pa jim pravi dobrovoljno: »Mislim, da se čisto brez vzroka za tako malenkost razburjate. Saj ga nisem mislil pojesti, ker imam mesa nasušenega od 35 ljudi!«

Orličeva vesela pošta.

Medija-Izlake. — Velecenjeni g. urednik! Prosim Vas, priobčite ta spis v »Orliču« pod naslovom: Spomini na prijatelje! Že se je zbudila narava iz dolgega zimskega spanja, ko sem se v veselem maju poslovil od mesta, ležečega ob vznožju planin. Poslovil sem se tudi od mojih ljubih prijateljev, od Stankota, Dragota, Zdravkota, Vinka in Venclja. Vsi hodijo k telovadnim uram Mladcev. Vsako nedeljo popoldne smo se shajali v zelenem parku, ali pa v gozdiču nad vasjo M., v kateri sem jaz stanoval. Sedaj sem se spomnil, kako smo se neko jesensko nedeljo popoldne igrali mlade vojake. Ljubi Orlič, gotovo bi radi slišali to zgodbico.

Iz lesenih palic smo si napravili bridke sablje. Še hujše kakor jo je imel sam Brdavs. Izbrali smo si Dragota za oficirja. Postavil nas je po vrsti, kakor so hiše v Trsti. Pa smo začeli korakati gor in dol, sem in tja. Povelja so padala na nas kakor ostre puščice. Končno se je zdelo oficirju, da je vaj zadosti, mi smo pa začeli postavljati šotor iz smrekovih vej. Ko je bil dograjen, smo šli vanj in se začeli pogovarjati o tem in onem. Kmalu pa opazimo, da se nam bližajo neki fantje. Bliskoma planemo iz šotora in jo ubrišemo po hosti, da je kar pokalo. Sabelj pa nismo pometali proč, čeprav so nam bile na poti. Če bi nas videli vi, Orlič, bi gotovo mislili, da smo se kje utrjali. Ustavili smo se za nekim gostim smrečjem, potem smo jo pa mahnili navzdol proti Nevljici. Šli smo ob nji do mostu, tam smo jo pa zavili proti parku. Usedli smo se na klopico in zapeli orlovsko himno. Pri Stankovih so že večerjali, ko je prišel domov, pri nas pa tudi. Povedali pa doma nismo nič, kako smo po hosti plašili zajce. — Bog živi!

R. A.

To si dobro napisal. Če si pa že toliko napisal, bi bil pa vsaj svoje celo ime napisal, kdo si. Saj urednik ničesar nikomur ne pove. Ve pa le rad zase, kdo mu piše. To pa zavoljo tega, da ga obiše, če ga pot k njemu pripelje. Doma pa le povej drugič, kje »zajce plašiš«, da ne bodo starši v skrbeh. Ne bodo nič hudi, če vedo, kje si in kaj delaš. Tebe in Tvoje prijatelje prav lepo pozdravlja br. Cene.

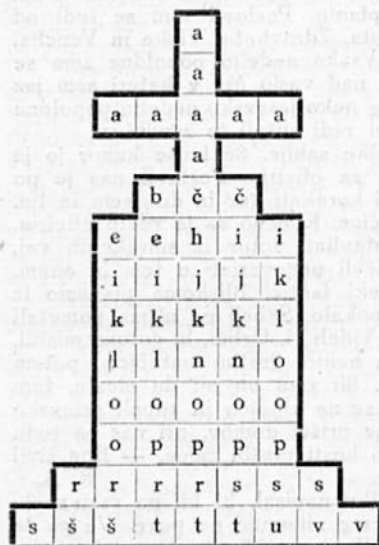


Kje je mlinar?

Orličeve uganke.

1. Spomenik.

(Vladko, št. Vid)



1. Soglasnik. 2. soglasnik. 3. trg v Sloveniji, 4. soglasnik, 5. moško ime, 6. orjak, 7. mesto v Ukrajini, 8. težak, 9. boj, 10. starinsko orožje, 11. starinska mera, 12. strah, 13. dežela v Jugoslaviji. — Po sredi navzdol dobiš lep izrek.

2. Besédnica.

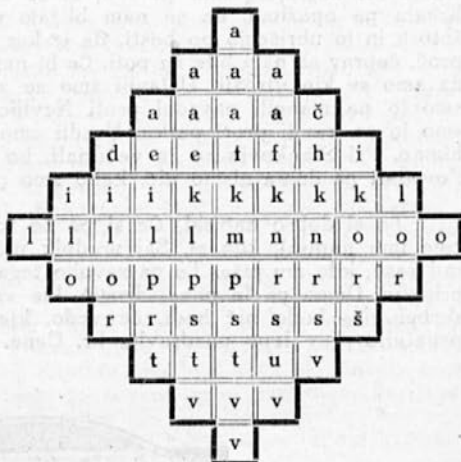
(Br. Cene.)

V mesto v sinji Adriji
črna ptica prileti,
v mestu ptica rep izgubi,
mestu glava odleti.

Pa ostanka skup stakni,
nova ptica prileti.

3. Črkovnica.

(Leon, Kočevje)



1. Soglasnik, 2. sadovnjak, 3. tnaló, 4. človek, ki živi na planinah, 5. nastaviš muham, 6. slovenski pesnik in kritik, 7. slabič, 8. ravnina, 9. obrtnik, 10. zver, 11. soglasnik.

Po sredi dol boš bral ime istega slovenskega pisatelja, slovničarja in kritika kot počez.

Reši vseh pet uganek
do 15. oktobra!

4. Čudna najdba. Ko sem šel bos skozi gozd, sem neko stvar našel in jo pobral, pa je nisem mogel najti in sem jo zopet postavil na tla, tekel sem domov in stvar iskal, našel sem jo in je nisem mogel rabiti, zato sem jo vrgel proč. Katera je ta stvar?

5. Poln in prazen. Kdaj imaš prazen žep in vendar imaš nekaj v njem?

»Orlič«, glasilo Orličev in Mladcev ter Gojenk in Mladenk, je mesečnik. Izdaja ga Društvena nabavna zadruga v Ljubljani, Ljudski dom. — Uprava: Ljudski dom, Ljubljana. Naročnina za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 8 Din letno, za vse druge 12 Din. — Urednik: Vinko Lavrič, Razlagova 1, Ljubljana. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani: K. Čeč.